

Оскільки останнім часом все частіше інформація поширюється здебільшого через мережу Інтернет її користувачам варто бути максимально пильними під час сприймання інформації: взяти до уваги розважально-ігрову спрямованість, особливе привернення уваги до особистості, компанії чи проекту («хайпова» інформація), дискредитація інших осіб чи компаній, дискримінація за певною ознакою, використання яскравих заголовків для фокусування уваги на неправдивій інформації.

Загалом, фейки спрямовані на постійну маніпуляцію інформацією, о відображається на впливі на свідомість людини, породження та поширення дезінформації, зростанню інформаційних атак, спотворення аналізу ситуації з прогнозування наслідків подій за деструктивним сценарієм. Тому фейки породжують дестабілізацію настроїв у суспільстві і навіть створюють негативний імідж держави.

Список використаних джерел

1. Маляренко В. І., Кращі практики зарубіжного досвіду боротьби з фейками та дезінформацією. *Інформація і право*. №3(38). 2021. С. 21-27
2. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід. Навчальний посібник. /за ред.. Л. А. Найдьонові, О. Т. Барішпольця. Київ : Міленіум, 2009. 440с.

Катерина МІТЧЕНКО

старший викладач кафедри
гуманітарних дисциплін та
психології поліцейської діяльності
ННППФНП Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ;
аспірат кафедри практичної
психології Криворізького
державного педагогічного
університету

ВИКЛИКИ В РОБОТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІД ЧАС ОГОЛОШЕНОГО ВОЄННОГО СТАН В УКРАЇНІ

Війна в Україні ставить перед поліцейськими нові, невідомі раніше виклики, пов'язані з військовими та воєнними злочинами, злочинами, з якими мали досвід роботи, але які у зв'язку з війною мають ускладнений характер. Звична робота правоохоронця змінюється, зростає рівень стресу та психологічного навантаження. У цій доповіді будуть розглянуті основні виклики, з якими стикаються поліцейські під час воєнного стану.

Заступник Голови Національної поліції України – начальник Головного

слідчого управління Максим Цуцкірідзе під час робочого візиту до Великої Британії відмічає, що до звичних завдань виконуваних Національною поліцією, додалося надважливе завдання – реагування на воєнні злочини, їх фіксація, якісне документування та ефективне розслідування, встановлення та притягнення до кримінальної відповідальності воєнних злочинців [1]. Згідно офіційних звітів відомства за 2022 (56 095 кримінальних проваджень) та 2023 (54 600 кримінальних проваджень) роки українські слідчі уже відкрили понад 122 тисячі кримінальних проваджень за фактами вчинення армією рф воєнних злочинів [6]. Це – воєнні злочини, що вчиняються рф на тимчасово окупованих територіях України, злочини, скоєні на звільнених від ворога територіях, та злочини, що вчиняються проти мирного населення (масові розстріли цивільних, у тому числі евакуаційних колон, мордування, тортури, сексуальне насильство тощо) і об'єктів цивільної інфраструктури шляхом нанесення ракетних ударів по регіонах, де не ведуться активні бойові дії [1]. Відповідно викликом для поліцейських є постійне підвищення кваліфікації в для якісного розкриття такого формату злочинів, а також виконання нових завдань. Не менш важливим врегулювання кваліфікації та процесу розслідування воєнних злочинів на рівні законодавства, що ускладнює роботу поліцейських та вимагає від них постійного вивчення нових норм та правил.

Окремим викликом в роботі Національної поліції є особливості взаємодії з військовими та цивільним населенням, що ускладнюються збільшенням психічних захворювань та розладів. Зокрема, за оцінками ВООЗ, психічні розлади спостерігаються в 22 % населення, яке пережило війну. Лікарі відмічають збільшення випадків різних рівнів депресії, тривоги, посттравматичного стресового розладу, біполярного розладу чи шизофренії. Кожна 11-та людина (9 %), яка живе в оточенні, яке зазнавало впливу війни протягом останніх 10 років, матиме помірний або важкий психічний розлад [2]. Відповідно новим викликом для поліцейських є наявність навички будувати якісну комунікацію з особами, що мають різного формату психічні розлади.

Знову ж таки статистика фіксує значне збільшення випадків вчинення домашнього насильства за 2023-2024 рік. Слід відмітити, що в перший рік повномасштабного вторгнення рф, звернень зменшилось майже на 40 % (2021 – 2 432 справи, 2022 – 1498 справ), проте значно підвищилось в 2023 році (2705 справ) [3]. Тривалість війни та збільшення випадків психічних розладів, погіршення психоемоційного стану українців сигналізують про збільшення звернень та критичну актуальність даної теми та потребу у відповідному та кваліфікованому реагуванні поліцейських при взаємодії.

Проживання вікарної травми як вторинного травматичного стресу через емоційну втому від співчуття постраждалим від травматичних подій, зіткнення з чужим боєм є новим та дуже енергозатратним викликом для працівників поліції. Безпосереднє з перебуванням у місцях, де відбувається насильство, надання кризової або первинної психологічної допомоги, через

багаторазове занурення в травматичні подробиці. здатність працювати з жахливими травматичними образами або бачити травматичну подію очима іншої людини не нескінченна [5]. Правоохоронці можуть відчувати спустошеність, безпорадність, а також втому, дратівливість, не бажання продовжувати допомагати, відсторонитись.

Підсумовуючи варто зазначити, що війна в Україні ставить перед поліцейськими низку нових, невідомих раніше викликів. Важливо зазначити, що поліцейські України роблять свою роботу в надзвичайно складних умовах, ризикуючи своїм життям та здоров'ям, їх мужність та самовіддача заслуговують на нашу глибоку повагу та підтримку.

Список використаних джерел:

1. Нацполіція документує 95 % усіх воєнних злочинів: головне – притягнути до відповідальності військовослужбовців рф – Максим Цуцкірідзе. URL :<https://www.npu.gov.ua/news/natspolitsiia-dokumentuie-95-usikh-voiennykh-zlochyniv-holovne-prytiahnutu-do-vidpovidalnosti-viiskovosluzhbovtiv-rf-maksym-tsutskiridze>.

2. Валле В. Війна і психічне здоров'я українців. URL : <https://uain.press/articles/vijna-i-psihichne-zdorov-ya-ukrayintsiv-1774142> (звернення 10.04.2024).

3. Крокуємо у 2024. Підсумовуємо 2023. запобігання та протидія домашньому насильству та / або насильству за ознакою статі. URL : https://vin-ocssdm.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=589:krokuemo-u-2024-pidsumovuemo-2023-zapobigannya-ta-protidiya-domashnomu-nasilstvu-ta-abo-nasilstvu-za-oznakoju-stati&catid=8&Itemid=108.

4. Блага А. Б., Адащик А. С. Динаміка домашнього насильства в умовах війни. *Юридичний науковий електронний журнал*, № 1, 2023. С. 355-358 DOI URL :<https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/86>.

5. URL : https://lsej.org.ua/1_2023/86.pdf.

6. Гевін Різ. Розслідування воєнних злочинів: Самодопомога при висвітленні травматичних подій. URL :<https://gijn.org/ua/resurs-ua/rozsliduvanna-voennih-zlociniv-samodopomoga-pri-visvitlenni-travmaticnih-podij/>.

7. Річний звіт про діяльність Національної поліції України. URL :<https://data.gov.ua/dataset/14908d9a-3382-4b88-a94e-acac27445683/resource/9adad75d-c2cd-4ef9-82d1-846dfe62b3ab>.